

NIEUWSBRIEF

De Varkenspraktijk

Lagere norm antibiotica vanaf 2026

De SDa verlaagt per 2026 de voorlopige norm voor **speenbiggen** van **20 naar 15 dierdagdoseringen**. Deze norm blijft drie jaar geldig, tenzij ontwikkelingen in de sector aanleiding geven om de norm te herzien.

In het rapport 'Het gebruik van antibiotica bij landbouwhuisdieren in 2024' staat dat het antibioticagebruik in de varkenssector in 2024 met 11,8% is gestegen. Hoewel dit niet direct zorgelijk wordt genoemd, is het wél belangrijk het gebruik goed te blijven volgen.

Van de bedrijven met speenbiggen is 7% structureel hooggebruiker, dit is een lichte daling. Er zijn echter erg grote verschillen tussen bedrijven.

De benchmark voor **zeugen/zuigende biggen** en **vleesvarkens** blijft **ongewijzigd op 5 dierdagdoseringen** staan.

 Bron: SDa-rapport 2024

VRIJHEID

Vrijheid betekent zelf bepalen hoe je leeft, wat je denkt, zegt, gelooft en doet. Maar draait ook om samenleven zonder angst, met ruimte voor verschil en inspraak.

Vrijheid is helaas voor veel mensen over de hele wereld, van dichtbij, in onze eigen omgeving, tot heel ver weg, niet vanzelfsprekend.

En pas wanneer mensen in een land in vrijheid en welvaart kunnen leven, ontstaat er ruimte om stil te staan bij dierwelzijn. Dan komt het begrip vrijheid in beeld als belangrijk uitgangspunt voor dierwelzijn en vormt het de basis voor de manier waarop naar dieren wordt gekeken. Daarover in deze nieuwsbrief meer.

Daarnaast aandacht voor dierenartsen in de media. Een leuk interview met John van der Wielen verscheen onlangs in het vakblad Varkens.

Ook in deze nieuwsbrief wordt een aandachtspunt van biosecurity besproken en je wordt bijgepraat over het Colistine project

Tenslotte gaan we de komende tijd niet een medewerker, maar steeds een locatie van De Varkenspraktijk aan je voorstellen!

ESPHM congres in Bern voor varkensdierenartsen

Eind mei was het jaarlijkse **European Symposium of Porcine Health Management**, dit jaar in Bern. Het ESPHM staat in het teken van de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van varkens en gezondheid. Deze editie stond o.a. in het teken van de “vijf vrijheden” van Brambell uit 1965.

Veel wet- en regelgeving omtrent dierenwelzijn wordt gebaseerd op deze **5 peilers**. Ze omvatten vrijheid van honger, onjuiste voeding en dorst, vrijheid van fysiek en thermaal ongerief, vrijheid van pijn, verwonding en ziektes, vrijheid van angst en chronische stress en vrijheid om natuurlijk gedrag te vertonen.

Hoewel deze manier van denken over dierwelzijn nog vaak wordt toegepast, zijn er inmiddels ook **andere methoden** ontwikkeld om naar dierwelzijn te kijken.

Het nadeel van de 5 vrijheden is namelijk dat het vooral gericht is op het voorkomen van negatieve prikkels, in plaats van het bevorderen van positieve ervaringen.

Recentere benaderingen leggen de nadruk op het actief verbeteren van dierenwelzijn. Als voorbeeld de definitie van Nussbaum in “Frontiers of Justice”; ieder dier moet kunnen floreren als het dier dat het is. Praktische vertaling naar onze sector: ieder varken moet zich kunnen gedragen en optimaal kunnen gedijen als varken.

De veranderde kijk van de maatschappij op dieren, maakt dat er steeds meer aandacht komt voor dierenwelzijn. Deze blik is de grote drijfveer achter de wens van de **maatschappij** naar lange staarten en vrijloopkraamhokken. Ook daar was dit jaar veel aandacht voor tijdens de lezingen.

Aan de basis van onze varkenshouderij ligt een ander belangrijk argument ten grondslag: het is in de basis verantwoord om een dier te houden om het vervolgens te gebruiken als voedsel.

Dit argument is voor heel veel groeperingen die zich hard maken voor dierenwelzijn en de afschaffing van de intensieve veehouderij niet zo vanzelfsprekend

De neiging die wij hebben als personen werkzaam in de sector, is om te vergeten dat dit gegeven eerst moet worden geaccepteerd om verder te kunnen praten of de varkenshouderij wel welzijnsvriendelijk genoeg is.

Iemand die niet accepteert dat dieren worden gebruikt voor voedselproductie, zal nooit vinden dat de dierhouderij voldoet aan de verwachtingen.

Terug naar **gezondheid van varkens**: in Denemarken is men druk bezig met eradicatie van **PRRS**. In Nederland worden hier middels het nationaal PRRS-plan ook de eerste stappen in gezet. In Denemarken was de aanpak van PRRS op bedrijven zonder een volledige depop-repop in 90% van de gevallen succesvol. De gemiddelde tijd tot een herinfectie was iets minder dan een jaar (344 dagen). Mooie bijkomstigheid was dat het **antibioticagebruik** op deze bedrijven ook sterk was afgenomen.

Daarnaast is het duidelijk geworden dat het gebruik van spuiten en naaldloze injectieapparaten zonder schoonmaken tussendoor de verspreiding van **PRRS** tussen diergroepen kan veroorzaken.

Het vaccineren van zeugen in de kraamstal had geen negatief effect op de biggengroei en nauwelijks effect op de zeug.

Ook bleek maar weer dat bij de aanpak van PRRS **interne biosecurity** van groot belang is: in ongeveer 70% van de gevallen in Nederland wordt met 6 maanden tussentijd dezelfde PRRS stam gevonden op het bedrijf,

Kennisvraag

In de praktijk komen we met regelmaat interessante beelden tegen. Wat kunnen we aflezen aan de houding van de staart van deze big?

- A) Niets, de staart kan zowel in een krul zitten als slap hangen
- B) De staart hangt slap, de big voelt zich niet comfortabel
- C) De staart hangt slap, de big ervaart stress of pijn

Klik [hier](#) voor het juiste antwoord!

John van der Wielen op het bankje

Onze varkensartsen zijn niet alleen actief in de stal, maar ook in de media. Zo verscheen er vorige maand een interview van het blad Varkens met John van der Wielen, zowel online op varkens.nl als in het vakblad.

Het betreft een interview-reeks waarin een houten bankje wordt doorgegeven aan mensen die zich met hart en ziel inzetten voor de varkenssector.

De geïnterviewde persoon wordt samen met het bankje op een originele manier gefotografeerd.

"Hard werken en volop van het leven genieten."

John van der Wielen krijgt het bankje doorgeschoven van Frank van Haren. Na de faculteit Diergeneeskunde ging Van der Wielen als varkensarts in 1997 aan de slag bij dierenartspraktijk Schaijk-Ravenstein. Deze fuseerde met enkele praktijken tot diergeneeskundecentrum De Overlaet en maakt nu deel uit van de Varkenspraktijk. Van der Wielen werkt vanaf de locatie in Oss, is mede-eigenaar en mede-auteur van het handboek Vleesvarkens en Gezondheid.

 [Lees verder..](#)

Biosecurity-maatregel 3 - Hygiëne bij biggen behandeling

Naast het verleggen van biggen vindt er in de eerste dagen na geboorte nóg een handeling plaats die risico op ziekteverspreiding geeft, namelijk het behandelen van de biggen. Verspreiding van ziektekiemen kan plaatsvinden via direct dier-dier contact maar kan ook indirect plaatsvinden. Daarmee wordt bedoeld dat door contact met bijvoorbeeld geïnfecteerde mest, speeksel, snot of bloed kiemen verspreid kunnen worden.

Het behandelen van biggen vindt vaak plaats op de behandelkar in kratjes die in min of meerdere mate bevuild zijn met mest en eerder genoemde lichaamsvloeistoffen.

De derde regel in het kader van biosecurity

maatregelen luidt daarom als volgt: behandel biggen vanuit het hok.

Wanneer biggen vanuit het hok behandeld worden, moet ook oog gehouden worden op hygiënemaatregelen waar we in de volgende nieuwsbrief op terug zullen komen.

Colistine project

Colistine is een kritisch antibioticum voor mensen. Dit wil zeggen dat het cruciaal is bij behandeling van bepaalde infecties, vooral wanneer andere antibiotica niet effectief zijn. Daarom dient er zo min mogelijk colistine in de veehouderij gebruikt te worden.

Het Colistine project is een grootschalig, beleidsondersteunend onderzoek naar het gebruik van colistine in de veehouderij. Het werd gefinancierd door het ministerie van LNV en was een samenwerking van diverse instanties, waaronder het POV, de GD, Wageningen Livestock Research en dierenartsenorganisaties.

Van 2009 tot 2017 is het gebruik van colistine met 80% afgenomen, maar daarna is er een lichte stijging zichtbaar.

Eind 2021 zijn er twee veterinaire “antimicrobial stewardship teams” (A-teams) opgericht om beter inzicht in het gebruik van antimicrobiële middelen te verkrijgen.

Dit onderzoek richtte zich op de redenen achter de toename van colistine gebruik en op manieren om het gebruik ervan in de varkenshouderij te verminderen. Er is gekeken naar alternatieven voor colistine, vooral voor de behandeling van E. coli-diarree bij biggen. Ook is veel aandacht besteed aan preventieve maatregelen, zoals het voorkomen van speendiarree.

Colistine werd vooral voorgeschreven voor geboortediarree door E. coli bij zuigende biggen, speendiarree en oedeemziekte bij gespeende biggen, en diarree door salmonella bij vleesvarkens. Vooral de inzet bij gespeende biggen is toegenomen sinds het uitfasen van zinkoxide, dat voorheen werd gebruikt om speendiarree te voorkomen.

Er zijn alternatieven beschikbaar voor de behandeling van E. coli-diarree. Uit onderzoek blijkt dat antibiotica zoals apramycine of paromomycine, die oraal worden toegediend, het beste werken. Als het resistentiepatroon bekend is, kunnen ook amoxicilline, ampicilline of TMP/S worden ingezet, zowel oraal als per injectie.

Naast het zoeken naar geschikte behandelingen is er een zakboekje ontwikkeld, ‘Optimaal speenmanagement’. Dit bevat handvatten om het speenmanagement op varkensbedrijven te evalueren en te verbeteren. De dierenartsen van De Varkenspraktijk ontvangen binnenkort de zakboekjes en zullen ze dan verspreiden onder geïnteresseerden.

Even voorstellen: De Varkenspraktijk locatie Mill

In deze rubriek hebben we de afgelopen jaren steeds een medewerker van De Varkenspraktijk aan je voorgesteld. Inmiddels zijn alle collega's aan bod gekomen. Daarom zetten we de komende tijd onze praktijklocaties in de spotlight. De Varkenspraktijk werkt namelijk vanuit zes verschillende locaties.

We trappen af met de locatie Mill.

Het praktijkpand in Mill was oorspronkelijk een gemengde praktijk. Inmiddels is het gebouw opgesplitst in twee delen. In het ene deel is gezelschapsdierenkliniek De Peelhorst gevestigd. Het andere deel huisvest de apotheek, het laboratorium, een vergaderruimte en werkplekken voor de dierenartsen en assistentes van zowel De Varkenspraktijk als De Herkauwerspraktijk.

De medewerkers van de locaties in Oss en Mill werken nauw met elkaar samen en zijn regelmatig op beide plekken te vinden.

Meulenveldt 32, 5451 HV Mill